МУНИЦИПАЛЬНОЕ КАЗЁННОЕ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ
«КОКРЕКСКАЯ СРЕДНЯЯ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ШКОЛА»
368020, Республика Дагестан, Хасавюртовский район, село Кокрек ул.Г.Цадасы 3
тел: +79285566510, e-mail, kokrek-sosh@mail.ru адрес сайта: https://sh-kokrekskaya-r82.gosweb.gosuslugi.ru

---

РАССМОТРЕНА	СОГЛАСОВАНА	УТВЕРЖДЕНА
на заседании МО	зам. директора по УВР	директор Омаров Х.Н.
______________	Абасова А.Ш.	______________
«02 » 09 2024 года	«02 » 09 2024 года	«02 » __ 2024 года

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

по учебному курсу

Родная литература 10 кл.

(предмет, курс, класс)

ПРОГРАММАЯЛЪЕ БАЯН

ХIалтIул программа гIуцIун буго гьоркьохъеб школалъул авар мацIалъул программаялъул кьочIодалъун.
Авар мацIалъул программа хIадур гьабуна ГI.ГI. Тахо-Годил цIаралда бугеб Дагъистаналъул гIелмиябгин цIех-рехалъул педпгогикияб институталъул мацIазул секторалъ. Программа гIуцIана Вакилов ХI.С., ХIамзатиов А.ГЪ.
Дагъистан Республикаялъул лъайкьеялъул министерствоялъ тасдикъ гьабураб.
МахIачхъала: НИИ педагогикаялъул издательство.
Авар мацIалъул тематикияб план гIуцIун буго учебникалдаса « Дагъистаналъул адабият хрестоматия 10 кл.».
Авар адабият: А. ХIамзатов ва С. ХIайбулаев
СагIтазул къадар:
Авар адабият: 34
Анкьида жаниб сагIтазул къадар:
Авар адабият: 1

Х классалда тIоритIулел кIалзулал ва хъвавулал хIалтIабазул аслиял тайпаби.

ПасихIго художествияб литература цIали. Жинца бицине ва хъвазе бугеб хабаралъе (кIалъаялъе) план гIуцIи.

Малъараб асаралда (яги чанго асаразда) тIасан жиндирго пикруги загьир гьабун, сочинениял хIадури (хъванги бицунги).

ЦIалдохъабазул жидерго захIматалъул, гьез обществоялъе гьабулеб пайдаяб хIалтIул бицарал творческиял сочинениял хъвай.

Цо яги чанго литературияб асаралда тIасан кIалъай хIадуризе.

Жинцаго цIаларал тIахьазе, хал гьабураб фильмалъе, сценалда бихьараб пьесаялъе къимат кьезе (рецензия хъвазе).

Лъаялъул ва бажариялъул рахъалъ Х-ХI классазул цIалдохъабазда цере лъолел тIалабал.

ЦIалдохъабазда лъазе ккола:

- *Дагъистаналъул литературиялда жаниб XIX гIасруялда ккарал тарихиял лъугьа-бахъиназул хаслъи батизе ва бицине;*
- *поэтазул асаразул хаслъи, миллияб литература цебетIезабиялъулъ гьез лъураб бутIа;*
- *гIурус литературиялъул дарсазда малъарал литературияб теориялъул баяназдаса пайда босизе;*
- *рекIехъе лъазаризе рихъизарурал асарал.*

ЦIалдохъабазухъа бажаризе ккола:

I

- *хъвадарухъанас рихъизарулел лъугьа-бахъиназул сурат цебечIезабизе;*
- *художествияб хаслъиги хIисабалде босун, малъараб асаралъул анализ гьабизе;*
- *асаралъул гIуцIи, лъугьа-бахъиналъул рахас героязул образал, сипатияб калам дандекъан, асаралъул идея ва художествияб хаслъи рагьизе гьезул бугеб кIвар батизе;*
- *асаралъул героясул хасият-гIамалалъе къимат къезе, цо яги чанго асаралъул героял дандеккун, гьезул гIаммал ва хасал рахъал ратизе;*
- *асаралъул герояздехун, гьенир кколел лъугьа-бахъиноздехун авторасул бербалагьи батизе;*
- *малъарал асаралги къочIое росун, авторасул творчествоялъулги гьесул рухIияб дунялалъулги хурхен чIезабизе;*
- *цIалараб асаралъе жинца къолеб къимат къучIаблъун гьарулел хIужжаби рачине;*

II

- *художествияб асар пасихIго цIализе;*
- *жиндир кIалзулаб ва хъвавулаб кIалъаялъе план гIуцIизе;*
- *батIи-батIиял тайпабазул сочинение данде гьабизе (бицунги хъванги);*
- *захIматалъул темаялда творческиял сочинениял хъвазе (жидерго хIалтIул хIалбихъиялъул къучIалда);*
- *учителасул лекциялъул, литературияб критикаялъул, ричIчIизе бигьаял гIелмиял макъалабазул къокъаб хIасил хъвазе;*
- *цо яги кIиго, лъабго асаралда тIасан доклад хIадуризе;*
- *Жинцаго цIалараб тIехьалъе, бихьараб киноялъе, спектаклялъе, выставкаялъе къимат къун, хъвазе;*

<table>
<tr><th rowspan="2">№</th><th colspan="2">Дарс къураб къо</th><th rowspan="2">Дарсил тема</th><th rowspan="2">Дарсил тайпа</th><th rowspan="2">Дарсида гьарулел ишал</th><th rowspan="2">ЦIалдохъанасда лъазе ккола</th><th rowspan="2">Рокъобе хIалтIи</th></tr>
<tr><th>план-да рекъон</th><th>хIакъи-къаталда</th></tr>
</table>

1	**05.09**		Халкъияб кIалзул гьунаралъул асарал. «ПартIу ПатIима». Устное народное творчество		Фольклоралъе баян кьей. КочIол мисалияб цIали бихьизаби. КочIол анализ гьаби.		КечI пасихIго цIализе. КочIол гIадатаб анал. хIад.
2	**12.09**		«Надир-шагь щущахъ виххизави». Сражение с Надир шахом		Надир-шагь щущахъ виххизавиялъул хIакъалъулъ тарихияб баян.КочIол мисалияб цIали бихьизаби. ЦIалдохъаби цIализе тIами. КочIол анализ гьаби.		Надир-шагь щущахъ виххизавиялъул хIакъ-лъ доклад хIадури. КочIол анализалде хIад.
3	**19.09**		«Гьайбатай Бика» «Бахтикал кечI». «Песня Бахтики»		КучIдул пасихIго ц1ализе. КучIдузул аслияб тема, пикру батизе.		Къокъаб хIасил бицине.
4	**26.09**		17-18 гIасрабазда хъвалулаб адабият. Литература 18-19 века		«17-18 гIасрабазда хъвалулаб адабият» доклад цIализе.		Суалазде хIадурлъизе.
5	**03.10**		*19 гIасруялъул 50-60 соназда аваразул лит-ра.* *Инхоса ГIалихIажияв «ГIакълудал ралъад». Алигаджи из Инхо «Море разума»*		*Хъвадарухъанасул творчество. ГIалихIажиясул поэзиялъулъ насихIат, лирика, сатира. КочIол тема ва аслияб пикру бати.*		*ГIалихIажиясул гIумруялъул хIакъ. доклад хIадур гьабизе. КочIол анализалде хIадурлъизе.*
6	**10.10**		*«Мукъур сурмияб микки» «Балагьея, йокьулей!»*		*КочIол мисалияб цIали бихьизаби. ЦIалдохъаби цIализе тIами.КочIол гIадатаб анализ гьаби.*		*Гьум. 55-56 Куч1дул ц1ализе, аслияб пикру , тема батизе.*
7	**17.10**		*«Гьурмадул берцинлъи гIун» «БагIарбилил хъала» «Яс бечедазе кьезе бокьаразе»*		*КочIол мисалияб цIали бихьизаби. ЦIалдохъаби цIализе тIами. КочIол гIадатаб анализ гьаби.*		*Гьум. 57-59 «Баг1. хъала» рек1ехъе лъазабизе.*

8	**14.11**		*ГIалихIажиясул заманалъул аваразул поэтал.* ГIанхил Марин «Чарчурал гъудузул мугъал рекизе», «Дуда чIорречIчIаяв», «Зигара буго»(Элдарилав хведал).		*Маринил гIумру ва творчество. КучIдузул мисалияб цIали. Тема ва идея бати, анализ гьаби.*		*Хъвад. биогр. бицине. Кучд1узул тема ва идея батизе.*
9	**21.11**		*19 гI. ахиралда ва 20 гI. авалалда авар адабият.* ЧIанкIа (БакъайчIиса Тажудин) «Гулишатиде»		*Хъвадарухъанасул гIумру ва творчество. КIечI цIали. ЦIалдохъаби кIечI цIализе тIами.*		*Кеч1 ц1ализе, тема ва идея батизе.*
10	**28.11**		***Класстун къватIисеб цIали*** ЧIанкIа «Берцинлъиялъ ясазе», «ТIалхIатил йокьулей»,»Рокьул кьец».				
11	**05.12**		*ХъахIабросулъа МахIмуд «Макьу», «Эбелги ясги».Махмуд из Кахаб росо « Сон»*		*МахIмудил гIумру ва творчество. КучIдул цIализе. Тема ва аслияб пикру батизе.*		*МахIмудил биография- реферат. «Макьу» тема ва идея батизе.*
12	**12.12**		*«Марям».*		*ПасихIго цIализе. КочIол анализ гьабизе.*		*КочIол анализалде хIадурлъизе. 7 куп. рекIехъе лъазабизе.*
13	**19.12**		*«ГIишкъул цIеца», «РекIел гьаваялъул гьундул рихханин».*		*КучIдузул мисалияб цIали бихьизабизе. ЦIалдохъаби цIализе тIами. Анализ гьаби.*		*Гьум. 155-160 КучIдул цIализе.*

14	26.12		*<u>ЧIанкIал ва МахIмудил заманалъул поэтал.</u>* *ТIелекьа Этил ГIали «Билараб гIакдаде», «Гъудуласде».*	*КочIохъанасул гIумруялъул хIакъ-лъ баян. КучIдузе баян. Дандекквеял ратизе.*	*ТIеренчехь, бутI, мачуял, гIарщ, гугьар, щинкIил, тIех чиллай*	*КучIдул цIализе. Тема ва идея батизе.*	КучIдул цIализе. Тема ва идея батизе.
15	09.01		*Ятим Эмин «Огь, нилъер гIумру», «Гьаб дунял», «1877 сон», «Кумек ахIи».* *Ятим Эмин «Наша жизнь»*	*Хъвадарухъанасул гIумру ва творчество. КучIдузул тема ва идея батизе.*	*ХIарамзада, хьами, рогьо, чурхъарав, къавм, гьир, ритIухъльи*	*Хъв-л гIумру. КучIдул цIализе, цояб рекIехъе бицине.*	Хъв-л гIумру. КучIдул цIализе, цояб рекIехъе бицине.
16	16.01		*«Дир ракIбати гьабулезде», «Эминил васият».* *«Завещание»*	*КучIдузул мисалияб цIали бихьизабизе. КучIдузул идейно-тематикияб анализ.*	*Рогьрал-мацIаз, расен, ялгъуз*		КучIдул цIализе , анализалде хIадурлъизе
17	23.01		*«Сунда щиб рекъолеб?», «Эминги йокьулейги», «Огь, панаяб дуниял!»*	*КучIдузул мисалияб цIали. ЦIалдохъаби цIализе тIами.*	*Сардар, тамихI, шигIру, гIузру, инагьдилев, шавкъ*	*КучIдул цIализе , анализалде хIадурлъизе.*	КучIдул цIализе , анализалде хIадурлъизе
18	30.01		*<u>ЛъарагIазул адабият</u>* *Йирчи Гъазахъ «Сибиралдаса кагъат».*	*Хъвадарухъанасул гIумру ва творчество. КочIол идейно-тематикияб анализ гьаби.*	*Кьерхарал, гарацI, гудур, къор, щукIдул*	*КочIол идейно-тематикияб анализ. Хъвад. гIумру.*	КочIол идейно-тематикияб анализ. Хъвад. гIумру.
19	06.02		*«Бихьинчи кинав вукIине кколев», «БатIияб мех».*	*КучIдузул мисалияб цIали.*	*Ханжар, барти, алхунареб, икъбал, рекIкI, гьансито,*		Гьум. 209-211

				ЦIалдохъаби цIализе тIами. КучIдузул тема ва идея.	*янгъиз, хашаб, хачадизе*		
20	**13**		*«ГIакъиласул сабру биххуларо», «Асхар –Тау».*	*КучIдузул мисалияб цIали. ЦIалдохъаби цIализе тIами. КучIдузул тема ва идея.*	*Мали, гарацI, гIад гьабизе, залим, зарра, бугьтан*	.	Гьум. 211-213.
21	**20.02**		*<u>Йирчи Гъазахъил заманалдаса хадуб 19 гIасруялъул ахиралде лъарагIазул адабият.</u> МухIамадапанди ГIусманов «Къоял батIиял руго», «ЯхI», «ТIагъур лъуравщинав чи», «Узденчиясул боцIи».*	*19 гIасруялъул ахиралде лъарагIазул адабият (доклад). Хъвадарухъанасул гIумру ва творчество. КочIол идейно-тематикияб анализ гьаби.*	*РекIкI, пасалъи, ихтияр, чамгIалаб, лахIту, мискъал, узденчи*		*Гьум. 214-215.*
22	**27.02**		*Манай ГIалибеков «Нижер тIадчагIи», «ХIакимзабазул иш», «Аксаялъул ясазул гIарз».*	*Хъвадарухъанасул гIумру ва творчество. КочIол идейно-тематикияб анализ гьаби.*	*ГIакIа, такъсир, питна, инкар, мочIу, щар, гавур*	*Гьум. 216-218*	Гьум. 216-218
23	**05.03**		*ЗайнулгIабид Батимурзаев «Халкъалъул цевехъанасде», «Къокъа радалго ана», «Рогьалил цIва». «Утренняя звезда»*	*Хъвадарухъанасул гIумру ва творчество. КочIол идейно-тематикияб анализ гьаби.*	*Язихъаб, таваккал, къобухIараб, хъетулел руго*	*Гьум. 219-220.*	*Гьум. 219-220.*

24	**12**		*«Дица кечI ахIулаан», «Доб борхатаб магIарда», «Дир бадиб хьухь лъугьана», «Дидего гьабураб», «Векьарухъанасде», «Бечедасде».*	*КучIдузул мисалияб цIали. ЦIалдохъаби цIализе тIами. КучIдузул тема ва идея.*	*Михир, гIакIа, бегавул, батрак, согIаб, пуруц, пинкь, макъар, хIалигъун*		*Гьум. 222-225.*
25	**19**		Класстун къват1ибехун ц1али Внеклассное чтение				
26	**2.04**		Калам цебет1езаби Развитие речи				
27	**9**		*Батырайил заманалъул даргиязул поэзия.*		*Чабхъен, гъоркьчIел, инкар, рогьо, махIрумлъи*	*Гьум. 230-236.*	*Гьум. 230-236.*
28	**16**		*Лаказул адабияталдаса* *ХIасан Гузунов «ГIункIкIги цIулакьоги»* *Лакская литература*	*Хъв-л гIумру. КучIдузул мисалияб цIали. ЦIалдохъаби цIализе тIами. КучIдузул тема ва идея.*	*ТIамур, нигIмат, бакьуч, кьор, кьин, мигьлъизе, тIом*	*Хъв-л гIумру. КучIдузул тема ва идея.*	*Хъв-л гIумру. КучIдузул тема ва идея.*
29	**23**		*Къуркълиса Щаза Къокъал кучIдул.* *СагIид Габиев «Анищ», «Мурад».*	*Хъв-л гIумру. КучIдузул мисалияб цIали. ЦIалдохъаби цIализе тIами. КучIдузул тема ва идея.*	*Мокърукь, гIодонакIкI, гула, бекI, кьоно, кор, хъирим, кьарну, сирт, парс, расалъи, гIалах-гIалхал*	*Хъв-л гIумру. КучIдузул тема ва идея.*	*Хъв-л гIумру. КучIдузул тема ва идея.*
30	**30.04**		*Гьарун СагIидов «Гьалайчи». «Кузнецы»*	*Хъвадарухъанасул гIумру ва творчество. I*	*Турут, чагур, малгIун, рибачи, чIагIа, рагI*	*Бицине. Гьум. 243-254.*	*Бицине. Гьум. 243-254.*

				сурат цIали. ЦIалдохъаби роладе бикьун цIализе тIами.			
31	**07.05**		«Гъалайчи». «Кузнецы»	II сурат цIали. ЦIалдохъаби роладе бикьун цIализе тIами.	ХъегIизе, перело	Бицине. Гъум. 254-264.	Бицине. Гъум. 254-264.
32	**14.05**		Табасараназул адабияталдаса Къалухъа Мирза «Ханасе жаваб», «Айгъиралде», «Халкъалде ахIибай».	Хъв-л гIумру. КучIдузул мисалияб цIали. ЦIалдохъаби цIализе тIами. КучIдузул тема ва идея.	Пири, узден, харбукъ, тIукъби, алмас, наку, наслу	Хъв-л гIумру. КучIдузул тема ва идея.	Хъв-л гIумру. КучIдузул тема ва идея.
33	**21.05**		Къалухъа Мирзал заманалъул табасараназул поэтал Гвандик Жигер «ЗахIматаб заман». Татилалдаса Уруж «Ле, мискин».	Хъв-л гIумру. КучIдузул мисалияб цIали. ЦIалдохъаби цIализе тIами. КучIдузул тема ва идея.	КъунтIи, къатIра, жан, нажас, бег, ахIмакъ, лагъ, гIалах,	Хъв-л гIумру. КучIдузул тема ва идея.	Хъв-л гIумру. КучIдузул тема ва идея.
34	**28.05**		Малъараб гIамлъизаби. Обобщение пройденного				